

2020-213

Archeologienota Ruien Molenstraat

Programma van Maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

20-1-2021

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen te Kluisbergen Molenstraat (provincie Oost-Vlaanderen), gelegen buiten woon- of recreatiegebied en waarbij de totale oppervlakte van bodemingrepen groter is dan 5000m², dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het plangebied is 17 106m² groot en heeft een min of meer driehoekige vorm. Centraal van zuid naar noord loopt de Dorpbeek doorheen het plangebied. Het deel ten westen ervan is deels verhard, deels begroeid met bomen, het deel ten oosten is deels braakliggend, deels in gebruik als grondopslag. Het terrein maakt deel uit van de recent afgebroken elektriciteitscentrale van Ruien, ook de grondopslag staat daarmee in verband. Het terrein ligt iets ten noorden van het kruispunt van de Molenstraat, Herpelgem en de Grote Herreweg, in het noorden van Ruien, een deelgemeente van Kluisbergen. Ca. 400m ten noordwesten stroomt Schelde. De kern van Ruien bevindt zich ca. 1km ten zuidwesten. Ten zuidwesten is een vijver gelegen, ten westen, noorden en oosten strekken de terreinen van de voormalige elektriciteitscentrale zich uit. De ruimere omgeving is eerder landelijk en open, ondanks de aanwezigheid van de bedrijven langs de Schelde en de bewoningskern van Ruien.

De geplande werken houden in dat het volledige terrein wordt genivelleerd tot +14,45m TAW, ook de beek wordt gedicht. Aangezien het grootste deel van het terrein aanzienlijk lager is gelegen dan deze hoogte, betekent dat er dus een ophoging zal plaatsvinden. Enkel in het westelijke deel is ter hoogte van de bestaande verharding een kleine zone zo'n 20 tot 40cm hoger dan de nieuwe maaiveldwaarde gelegen, hier zal dus een (beperkte) afgraving plaatsvinden. Voorafgaand de nivellering wordt de bestaande vegetatie verwijderd. Waar een ophoging plaatsvindt, wordt voorafgaand geen teelaarde weggegraven. De compactie die het ophogingspakket zal veroorzaken aan het onderliggende teelaardepakket is verwaarloosbaar.

Uit het landschappelijk en historisch overzicht werd duidelijk dat het plangebied gelegen is in de laaggelegen, natte meersen in de Scheldevallei. Minstens sinds midden 18de eeuw is het plangebied onbebouwd en in gebruik als weiland, tot het na 1958 opgenomen wordt binnen de terreinen van de elektriciteitscentrale van Ruien. Periodieke overstromingen van de Schelde zorgden voordien voor een afzetting van een dik pakket kleilagen, waarbij eventueel aanwezige archeologische sites uit de steentijden, de metaaltijden of de Romeinse periode afgedekt zullen zijn onder deze overstromingslagen. Dergelijke begraven sites werden recent aangetroffen bij de opgravingen voorafgaand de bouw van de sluis in Kerkhove. Deze en andere opgravingen tonen in ieder geval aan dat de regio als sinds vanouds wordt gefrequentieerd, en dat er een eerder hoge archeologische verwachting aan het plangebied kan worden toegekend voor in situ bewaarde steentijd artefactensites als sites met grondsporen uit de metaaltijden en de Romeinse periode. Deze verwachting houdt echter geen rekening met de reeds uitgevoerde afgravingen en ophogingen op het terrein, en met de aard van de geplande werken. De werken grijpen nauwelijks in in de bodem, terwijl eventuele archeologische sites pas op grote diepte kunnen verwacht worden. Enkel in de westelijke zone is er een iets diepere uitgraving (40cm), maar deze vind plaats in een bestaande ophoging. De toekomstige werken zullen hierdoor geen verstoring veroorzaken aan het eventueel

aanwezige archeologische erfgoed, en verder vooronderzoek van het terrein in het kader van de toekomstige werken zal niet leiden tot nuttige kenniswinst. Er zijn dus geen verdere archeologische maatregelen nodig en de rapportering kon beperkt blijven tot een archeologienota met beperkte samenstelling.